

Những thành quả trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023 và vai trò đối với đất nước

Nguyễn Toàn Trí*

*ThS. Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh

Received: 18/03/2024; Accepted: 26/09/2024; Published: 5/10/2024

Abstract: This study was conducted to evaluate the Vietnamese Government's inflation control in 2023, focusing on the achievements, including good control of food prices; flexible exchange rate management; Domestic energy prices decreased; inflation expectations for credit institutions and foreign bank branches are kept stable at a low level compared to the target set by the National Assembly. In addition, the article also presents the role of achievements in inflation control in 2023 for the country's development in the process of international integration.

Keywords: Inflation, CPI, monetary policy, fiscal policy.

1. Đặt vấn đề

Năm vừa qua, thị trường hàng hóa toàn cầu đã chứng kiến nhiều biến động đến từ sự ảnh hưởng của các nhân tố tự nhiên, chính trị, kinh tế và xã hội. Tình trạng hạn hán kéo dài trên diện rộng, lũ lụt và hiện tượng thời tiết cực đoan xảy ra ở nhiều khu vực, vùng lãnh thổ trên thế giới khiến cho sản xuất và tiêu dùng lương thực rơi vào tình cảnh mất cân đối. Căng thẳng ngày một leo thang tại khu vực Trung Đông. Cuộc chiến giữa Nga và Ukraine, xung đột Israel – Hamas vẫn chưa có hồi kết. Kinh tế thế giới trên đà tăng trưởng chậm, tổng cầu suy giảm đáng kể. Thị trường tài chính tiền tệ, thị trường bất động sản ở nhiều quốc gia đối mặt với không ít rủi ro, thách thức. Do vậy, nhiều nước đã chọn giải pháp thực thi chính sách tiền tệ thắt chặt. Đồng thời, để kèm chế tình trạng lạm phát, nhiều quốc gia trên thế giới đã đồng loạt tiến hành tăng lãi suất. Tại Mỹ, trong suốt nhiều tháng liền, cục dự trữ liên bang FED đã chọn giải pháp duy trì ổn định lãi suất cơ bản ở mức 5,25% - 5,5% - vốn được xem là mức cao nhất trong suốt 22 năm qua. Vì thế, tình hình lạm phát trên thế giới đã có xu hướng giảm đi kể từ đầu năm đến nay. Cụ thể, lạm phát tháng 11 năm 2023 của Pháp, Đức, Mỹ và khu vực đồng tiền chung châu Âu lần lượt tăng 3,5%, 3,2%, 3,1%, 2,4% so với cùng kỳ năm trước. Ở khu vực châu Á, trong khi lạm phát tháng 11 năm 2023 của một số quốc gia như Lào, Ấn Độ, Philippines vẫn còn ở mức cao khi lần lượt tăng 25,24%, 5,55% và 4,1% thì Việt Nam chỉ tăng 3,45% so với cùng kỳ năm trước. Tính chung cả năm 2023,

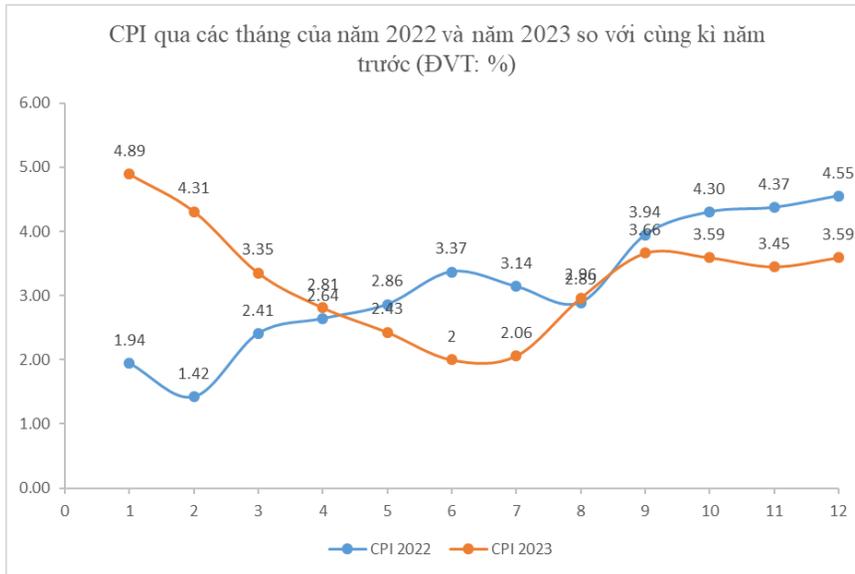
lạm phát trung bình của Việt Nam đạt mức 3,25%. Có thể thấy, Việt Nam đã thành công trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023. Do đó, bài viết này sẽ trình bày những thành quả trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023 của Việt Nam và vai trò đối với sự phát triển của đất nước.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Nhận định chung về tình hình lạm phát của Việt Nam năm 2023

Trong năm 2023, tình hình lạm phát của Việt Nam diễn biến qua hai giai đoạn rõ rệt. Cụ thể, trong giai đoạn 6 tháng đầu năm, Việt Nam phải đối mặt với áp lực lạm phát rất lớn vào tháng 1 năm 2023 khi CPI tăng 4,89% so với cùng kỳ năm 2022 (Xem hình vẽ). Tuy nhiên, sau đó, áp lực đã giảm dần dần về mức 2% vào tháng 6 năm 2023. Ở giai đoạn nửa cuối năm 2023, lạm phát có xu hướng tăng trở lại. Đáng chú ý là chỉ số giá tiêu dùng trong tháng 8, tháng 9 có mức tăng đột biến lần lượt 0,96% và 1,66% so với tháng 6 năm 2023, sau đó đạt mức tăng 3,59% vào tháng 12 năm 2023 so với cùng kỳ năm trước. Mặc dù, tình hình lạm phát của 6 tháng cuối năm có xu hướng tăng nhưng do sự sụt giảm của lạm phát trong 6 tháng đầu năm nên tính chung cả năm 2023, lạm phát trung bình đạt mức 3,25%. Đây là mức thấp hơn nhiều so với mục tiêu 4,5% mà chính phủ đã đặt ra. Như vậy, Việt Nam tiếp tục giữ vững thành tích là một trong những quốc gia kiểm soát tốt lạm phát.

CPI qua các tháng của năm 2022 và năm 2023 so với cùng kỳ năm trước.

Theo nhận định của tác giả, nguyên do khiến tình trạng lạm phát của nước ta ở giai đoạn nửa đầu năm 2023 giảm mạnh so với cùng kì năm 2022 là bởi sự suy yếu của tổng cầu. Điều đó được thể hiện rõ qua mức tăng trưởng GDP rất khiêm tốn trong quý 1 và quý 2 năm 2023 với 3,41% và 4,25%. Ngoài ra, sự suy giảm của lạm phát cũng đến từ việc giá của các mặt hàng cơ bản trên thế giới, trong đó có dầu, bị giảm mạnh. Bên cạnh đó, tốc độ tăng trưởng của cung tiền trong năm 2022 chỉ đạt mức 3,8% và sáu tháng đầu năm 2023 đạt mức 2,7% trong khi lãi suất thực cho vay tính đến thời điểm tháng 06 năm 2023 vẫn ở mức cao 6,9% cũng được xem là một trong những nguyên nhân làm cho lạm phát giảm đi so với cùng kì năm trước.

Riêng đối với sự gia tăng trong lạm phát ở nửa cuối năm 2023, theo đánh giá của tác giả, nguyên nhân là do sự tăng trở lại của giá dầu, tăng trưởng kinh tế của quý 3 và quý 4 cao hơn so với hai quý đầu năm, lãi suất cho vay và lãi suất huy động giảm mạnh, sự tăng lên của cung tiền và tín dụng. Ngoài ra, việc nhà nước điều chỉnh giá của các mặt hàng do nhà nước quản lí đã góp phần làm cho lạm phát nửa cuối năm dần tăng trở lại.

2.2. Những thành quả đã đạt được trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023

Năm 2023 trở thành năm thứ mười hai liên tiếp Việt Nam thành công trong kiểm soát lạm phát theo mục tiêu kể từ năm 2012. Những thành tựu nổi bật trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023:

Giá thực phẩm, lương thực trong nước được kiểm

soát tốt: Trong rổ hàng hóa tiêu dùng để tính chỉ số CPI, trọng số của nhóm các mặt hàng cơ bản như thực phẩm, lương thực chiếm tỷ lệ cao. Do vậy, những thay đổi lớn từ giá của các mặt hàng này sẽ gây áp lực đáng kể lên lạm phát. Trong năm 2023, giữa lúc giá thực phẩm, lương thực ở nhiều nước trên thế giới đang tăng cao, chẳng hạn Pháp tăng 7,8%, Nhật tăng 8,6%, Ấn Độ tăng 6,6%, khu vực Châu Âu tăng 7,5% thì

Việt Nam vẫn duy trì kiểm soát tốt giá thực phẩm, lương thực. Trong đó, nhóm hàng ăn và dịch vụ ăn uống chỉ tăng 3,44%. Có thể thấy, để duy trì sự ổn định trong giá thực phẩm - lương thực, các mặt hàng được đảm bảo nguồn cung dồi dào. Điều này có được là do các nhân tố như sức cầu trong nước tăng không đáng kể, thời tiết năm qua thuận lợi, giá nguyên liệu thức ăn chăn nuôi giảm so với 2022, giá phân bón ổn định, sản xuất thành công vắc xin phòng bệnh dịch tả lợn châu Phi...Nhu vậy, việc kiểm soát tốt giá thực phẩm, lương thực trong nước đã hỗ trợ rất đáng kể cho công tác kiểm soát lạm phát của nước ta.

Ngân hàng nhà nước điều hành tỷ giá linh hoạt: Việt Nam là quốc gia có đóng góp không nhỏ vào chuỗi cung ứng toàn cầu cùng với sự hội nhập quốc tế sâu rộng, độ mở thương mại lớn nên việc tỷ giá tăng cao hoặc sự mất giá mạnh của đồng nội tệ sẽ làm cho chi phí nhập khẩu hàng hóa tăng lên dẫn đến chi phí sản xuất và chi phí tiêu dùng trong nền kinh tế tăng cao, từ đó tạo áp lực cho nhập khẩu lạm phát. Năm qua, đồng Việt Nam bị mất giá 2,9% so với đô la Mỹ trong khi ở nhiều quốc gia lớn, giá trị đồng tiền bị mất giá hơn 10%. Việc giữ cho đồng tiền quốc nội được ổn định, ít bị mất giá đã góp phần không nhỏ trong việc hạn chế áp lực nhập khẩu lạm phát. Có được điều này là do chính sách điều hành tỷ giá linh hoạt của ngân hàng nhà nước và sự can thiệp kịp thời của ngân hàng nhà nước nhằm hạn chế những thay đổi lớn trong ngắn hạn của tỷ giá hối đoái, góp phần ổn định thị trường ngoại tệ.

(Xem tiếp trang 338)

gia các hoạt động xã hội do nhà trường tổ chức cao hơn so với các hoạt động từ bên ngoài.

3.2. Kiến nghị

(1). Nhà trường nên tổ chức thêm các buổi hội thảo và chương trình định hướng để giúp sinh viên hiểu rõ hơn về lợi ích và giá trị của các hoạt động xã hội.

(2). Mở rộng sự hợp tác với các đơn vị bên ngoài để sinh viên có thêm cơ hội tham gia các hoạt động xã hội phong phú và đa dạng, tạo điều kiện để họ có thêm trải nghiệm thực tế.

(3). Các hoạt động xã hội cần được tổ chức một cách linh hoạt, phù hợp với nhu cầu, thời gian và định hướng cá nhân của sinh viên, để giúp họ cân bằng giữa học tập và tham gia xã hội.

(4). Cần có các biện pháp hỗ trợ về tài chính và điều chỉnh thời gian hợp lý để giúp sinh viên có thể tham gia nhiều hơn vào các hoạt động xã hội.

Tài liệu tham khảo:

1. Đại học Đà Nẵng. (2020). *Quy định về việc tham gia hoạt động cộng đồng của sinh viên đại học Đà Nẵng* (Quyết định số 2900/QĐ-ĐHĐN).

2. Hà, M. H. (2015). *Phát triển năng lực hoạt động xã hội cho sinh viên các trường đại học sư phạm khu vực miền núi phía Bắc trong đào tạo theo học chế tín chỉ*. Đại học Thái Nguyên.

3. Học viện Chính sách & Phát triển. (2021). *Quy định về tham gia thực hiện ngày công tác xã hội đối với sinh viên đại học hệ chính quy tại Học viện Chính sách và Phát triển* (Quyết định số 643/QĐ-HVCSPT).

4. Ông, T. M. T. (2019). Khái niệm tham gia xã hội. *Khoa học xã hội Việt Nam*, (3), 2019.

5. Quốc Hội. (2012). *Luật Giáo dục Đại học*.

6. Wang, Y. (2022). A study on the construction of a long-term mechanism for college students' voluntary service in the new era. *Academic Journal of Humanities Social Sciences*, 5(1).

Những thành quả trong công tác kiểm soát... (tiếp theo trang 315)

Kết quả điều tra kỳ vọng lạm phát đối với các tổ chức tín dụng và chi nhánh ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam: Thống kê của Ngân hàng nhà nước Việt Nam cho thấy kỳ vọng CPI của các tháng trong năm 2023 cũng như kỳ vọng CPI bình quân năm 2023 so với CPI năm 2022 luôn được neo giữ trong phạm vi 3,4% - 4%, thấp hơn nhiều so với mục tiêu 4% - 4,5% do Quốc hội đặt ra.

Sự sụt giảm của giá năng lượng trong nước: trong năm 2023, giá xăng dầu và giá gas thế giới được điều chỉnh giảm kéo theo giá năng lượng trong nước cũng sụt giảm. Cụ thể, chỉ số giá xăng dầu trong nước và chỉ số giá gas trong nước lần lượt giảm 11,02% và 6,94% so với 2022, dẫn đến chỉ số giá tiêu dùng nói chung lần lượt giảm 0,4 điểm phần trăm và 0,1 điểm phần trăm.

2.3. Vai trò của công tác kiểm soát lạm phát đối với sự phát triển của đất nước

Những thành quả trong công tác kiểm soát lạm phát năm 2023 đã thể hiện năng lực quản lý, thực thi chính sách kinh tế vĩ mô của Chính phủ và sự điều hành chính sách tiền tệ của Ngân hàng nhà nước. Việc kiểm soát lạm phát thành công đã góp phần không nhỏ vào quá trình ổn định kinh tế vĩ mô, củng cố niềm tin của nhân dân và doanh nghiệp, tạo nền tảng vững chắc để phục hồi và phát triển kinh tế trong những năm tiếp theo. Gần đây, tổ chức xếp hạng tín nhiệm Fitch Ratings đã nâng xếp hạng tín

hiệm đối với Việt Nam từ BB lên BB⁺. Nhờ vậy, thị trường Việt Nam càng trở nên hấp dẫn với nhà đầu tư nước ngoài.

3. Kết luận

Bài viết đã trình bày những thành tựu trong quá trình kiểm soát lạm phát năm 2023 của chính phủ. Những thành quả này không chỉ cho thấy vai trò lãnh đạo nòng cốt của chính phủ trong quá trình đổi mới, phát triển đất nước mà còn tạo đà tăng trưởng mạnh mẽ trong tương lai, góp phần thu hút nhà đầu tư nước ngoài, tăng uy tín trên trường quốc tế. Tuy nhiên, trước những diễn biến khó lường của tình hình kinh tế, chính trị, xã hội trên thế giới, các cơ quan quản lý của Nhà Nước, các Bộ, Ngành cần xây dựng kịch bản sát với thực tiễn, phối hợp một cách linh hoạt, thận trọng các chính sách kinh tế vĩ mô nhằm tận dụng các lợi thế vốn có, vượt qua thách thức để tăng trưởng bền vững.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Như Ý, Trần Thị Bích Dung (2010), *Giáo trình kinh tế vĩ mô*, Nhà xuất bản kinh tế TpHCM.

2. <https://www.gso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/>

3. <https://www.gso.gov.vn/so-lieu-thong-ke/>

4. https://www.sbv.gov.vn/webcenter/portal/vi/menu/rm/cpi?_afrLoop=45982554458450023#%40%3F_